

1. ЗВЕДЕНИЙ ІНДЕКС ВИРОБНИЦТВА ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ЗА ОСНОВНИМИ ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ЗІВ¹)

ГОЛОВНЕ

Чергові обмеження січневого локдауну (з 8 по 24 січня включно) спричинили певне затухання виробничої активності більшості суб'єктів економічної діяльності, посиливши песимістичні настрої бізнесу (за даними НБУ індекс очікувань ділової активності у січні 2021р. знизився до 37,6 п. проти 45,5 п. у грудні 2020р.). Так, у січні 2021р. зменшення ЗІВ становило 4,0% (падіння на 2,5% у січні 2020р.).

Основний негативний внесок у динаміку ЗІВ сформувавши такі виробничі ВЕД як: промислове виробництво, будівництво та сільське господарство.

Серед сфери послуг від посилення карантинних обмежень традиційно (для періоду пандемії) найбільше постраждав сектор пасажирського транспорту, в той час як роздрібний сегмент ринку залишався єдиним видом, який демонстрував зростання.

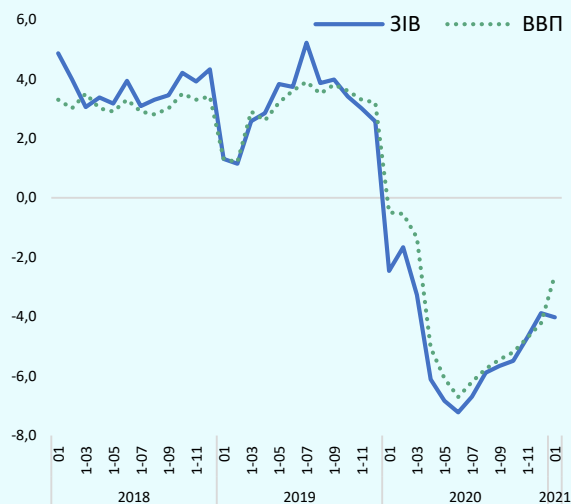
Як результат, скорочення ВВП оцінено на рівні 2,6-2,8%.

Ключові показники	Річна зміна, %	Місячна зміна, %			Внесок, в.п.
	2020	Січень 2019	Січень 2020	Січень 2021	Січень 2021
Промисловість	-4,5	-1,0	-4,9	-4,0	-2,2
Будівництво	5,6	15,0	4,6	-12,9	-1,0
Сільське господарство	-11,5	2,7	-0,7	-5,7	-0,3
Торгівля ²	4,7	3,6	2,7	0,9	0,2
Транспорт ²	-14,2	2,3	-4,0	-6,7	-0,7
ЗІВ ¹	-3,9	1,3	-2,5	-4,0	X
ВВП	-4,2	1,3	-0,5	-2,6	X

Негативні результати у січні продемонстрували:

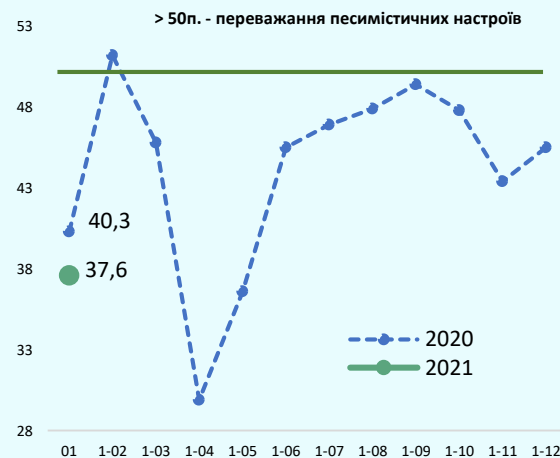
промисловість в умовах зниження економічної активності та попиту на продукцію галузі, дії протекціоністських заходів, триваючої інвестиційної паузи та високої конкуренції з боку імпорتنих аналогів окремої промислової продукції;

Рис.1.1 ЗІВ та ВВП, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Дані Держстат, розрахунки Мінекономіки

Рис.1.2 Індекс ділових очікувань у 2020-2021рр., пунктів

Джерело. Національний банк України

¹ Зведений індекс виробництва товарів та послуг за основними видами економічної діяльності (ЗІВ) відображає динаміку діяльності виробничої сфери національної економіки у відповідному періоді. ЗІВ розраховується на базі звітних даних по індексах фізичного обсягу виробництва ВЕД "Сільське господарство", ВЕД "Промисловість", ВЕД "Будівництво", ВЕД "Транспорт" та ВЕД "Оптова та роздрібна торгівля". Зважаючи на те, що виробнича сфера в обсязі ВВП займає близько 55%, ЗІВ має тісний кореляційний зв'язок з динамікою ВВП. Тому, оціночний показник ВВП розраховується, виходячи з ретроспективної кореляційної залежності між ЗІВ та ВВП.

будівництво, враховуючи несприятливі погодні умови для проведення будівельних робіт й зниження попиту з боку як реального сектору економіки, так і держави;

транспорт, в більшій мірі, через суттєве падіння у сфері пасажирських перевезень в умовах дії обмежень січневого локдауну та зменшення обсягів вантажних перевезень на тлі млявої економічної активності з початку року, що не було компенсовано зростанням трубопровідного транспорту на тлі підвищеного попиту на природний газ в країнах ЄС;

сільське господарство, яке меншою мірою, ніж більшість інших ВЕД, відчуло вплив посилення карантинних обмежень в середині країни, проте зіштовхнулося з відлунням отриманого нижчого за минулорічний врожай, що призвело до здорожчання кормової бази у тваринництві та відповідно збільшило затратність виробників. Крім того, спалахи захворюваності тварин в окремих районах та зниження світових цін на м'ясну продукцію (через надлишок виробництва в країнах Європи та КНР) негативно відобразилося на обсягах експорту українських виробників.

Позитивні результати діяльності продемонструвала:

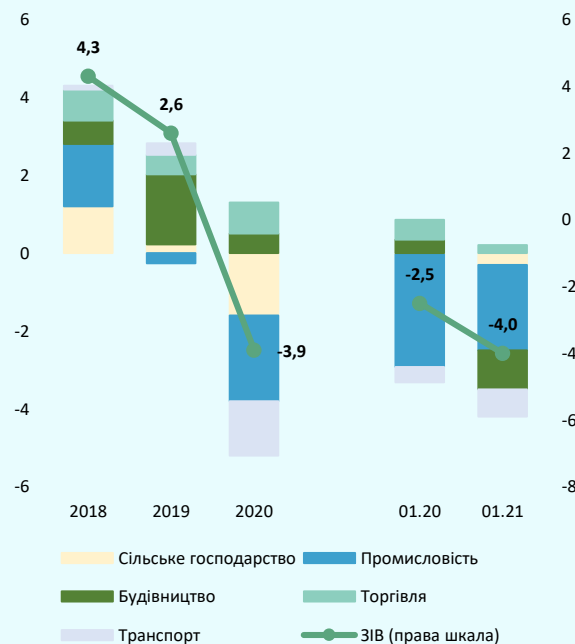
внутрішня торгівля в умовах стимулювання споживчого попиту (зростання реальної заробітної плати з урахуванням чергового підвищення мінімальної заробітної плати, та підтримки з боку держави у вигляді одноразових матеріальних допомог) на тлі подальшої зміни пріоритетів в споживанні у бік харчових продуктів та товарів першої необхідності.

Очікування на I квартал 2021 року.

У I кв. 2021р. очікується на збереження негативної динаміки ВВП з урахуванням наслідків запровадженого у січні локдауну та введення адаптивного карантину з 24.02.2021 по 30.04.2021, що передбачає поділ території на епідемічні зони, а також складних погодних умов, які тривали у лютому по всій території України.

Водночас злагоджені дії Уряду та Національного банку з продовження здійснення економічних реформ та реалізації заходів з метою підтримки бізнесу та населення, пристосованість та гнучкість окремих ВЕД, підсилена здобутим досвідом у пік пандемії в Україні (березень-травень 2020 року) до роботи в умовах жорстких карантинних обмежень, а також початок запуску вакцинації у світі та в середині країни може мінімізувати це падіння та дозволить отримати значно кращі результати за підсумком I кв. порівняно з суттєвим падінням у II кв. 2020р.

Рис.1.3 Зміна ЗІВ, % до відповідного періоду попереднього року (права шкала) та внески до нього основних ВЕД, відсоткових пунктів (ліва шкала)

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

2 ПРОМИСЛОВІСТЬ

ГОЛОВНЕ

У січні 2021р. (р/р) у промисловому виробництві, після відновлення зростання у грудні 2020р. (на 5,3%), було зафіксовано падіння на рівні 4,0%. Це відбулося в умовах дії системних негативних чинників, посилені дією січневого локдауну, що призвело до затухання виробничої активності, особливо в найбільш контактних видах виробництва. І хоча на світових товарних ринках наразі спостерігається покращення цінової кон'юнктури, протекціонізм та висока конкуренція не дозволяють в повній мірі вітчизняним виробникам скористатися даними умовами.

Довідково. У січні 2021р. з урахуванням ефекту календарних днів зменшення виробництва становило «мінус» 2,7% порівняно з «плюс» 3,3% у грудні 2020р.

У розрізі основних підвидів падіння виробництва відбулося у **переробній промисловості** – на 6,5% (переважно через інвестиційну паузу та низьке забезпечення сировиною на переробку з боку с/г) та **добувній промисловості** на 3,0% (зменшення попиту на продукцію галузі). Водночас, у **постачанні електроенергії, газу та пари** виробництво зросло на 3,2% на тлі нижчої температури ніж торік.

Основні види промисловості, % (р/р) та внески

Ключові показники	Місячна зміна, %		Внесок в.п.	
	Грудень 2020	Січень 2021	Грудень 2020	Січень 2021
Промисловість, в цілому	5,3	-4,0	X	X
Добувна промисловість	5,8	-3,0	1,2	-0,9
Переробна промисловість	3,2	-6,5	2,1	-3,6
Постачання електроенергії, газу, пари	12,8	3,2	2,0	0,5
Харчова	0,2	-8,4	0,03	-1,6
Текстильна	12,8	-15,2	0,3	-0,3
Деревообробна, целюлозна, поліграфічна	4,0	-6,5	0,1	-0,2
Кокс, нафтопереробка	3,9	-16,0	0,1	-0,3
Хімічна	2,5	10,0	0,1	0,2
Фармацевтика	25,1	21,4	0,4	0,4
Будматеріали	17,1	-5,2	0,6	-0,2
Металургія	4,9	-3,9	0,6	-0,5
Машинобудування	-2,2	-9,8	-0,1	-0,7
Меблі, ремонт і монтаж устаткування	1,0	-8,2	0,04	-0,3

Джерело. Держстат, Мінекономіки

Довідково. За даними НБУ індекс очікувань ділової активності промислових підприємств у січні 2020 року становив 38,6

Рис.2.1 Індекс промислової продукції та внески, зміна, у % (р/р) та в.п.

Джерело. Держстат

Рис.2.2 Індекси промислової продукції у розрізі основних підвидів, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

порівняно з 44,6 з груднем 2020 року. З початку року промислові підприємства посилили свої песимістичні очікування щодо економічних результатів своєї діяльності на тлі посилення карантинних заходів. Насамперед, погіршилися оцінки щодо обсягів виготовленої продукції та обсягів нових замовлень, запасів та цін на сировину та матеріали. Водночас, зберігаються високі очікування щодо зростання цін на продукцію власного виробництва. Очікування щодо чисельності працівників децю поліпшилися.

У **переробній промисловості** за підсумком січня 2021р. найбільші темпи падіння мали:

текстильне виробництво (скорочення виробництва на 15,2% у січні 2021р.) внаслідок дії карантинних обмежень, що позначилося на призупинці найбільш контактного виробництва та, відповідно зменшенні попиту на продукцію галузі;

машинобудування (скорочення виробництва на 9,8% у відповідно) внаслідок триваючого падіння інвестиційної активності в економіці через фінансові втрати підприємств під час запровадження карантинних обмежень, високий рівень невизначеності та збереження дії стримуючих чинників сформованих раніше (висока конкуренція з боку іноземних аналогів на внутрішньому ринку, нестабільний рівень замовлень на внутрішньому (зокрема, залізничного транспорту) та зовнішньому ринках. Водночас, у розрізі основних підвидів машинобудування, зокрема у виробництві електричного устаткування та виробництві комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, спостерігалось зростання в умовах адаптації до діяльності під час дії карантинних обмежень як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках;

виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів («мінус» 8,4% відповідно) через низьке забезпечення сировиною на переробку з боку с/г внаслідок скорочення врожаю технічних культур на тлі несприятливих погодних умов для їх вирощування у 2020р. та високу конкуренцію на внутрішньому ринку з боку імпорту (в першу чергу, молочної продукції (за даними ДМС у січні 2021р. (р/р) імпорт молочної продукції (гр.401-404)) зріс на 20,3% («плюс» 2,1 раза у січні 2020р.));

Довідково. За даними Держстату станом на 01.12.2020р. (р/р) врожай соняшнику зменшився на 13,9%, цукрового буряку – на 19,1%, овочів на 0,7% та фруктів на 8,3%.

Поряд з цим, дія карантинних заходів, зокрема у країнах-торгових партнерах, а також низький попит з боку вітчизняних закладів громадського харчування виступали додатковими стримуючими чинниками розвитку виробництва харчових продуктів та напоїв.

Водночас, на зростання виробництва м'яса вплинуло зменшення кількості випадків АЧС, що стимулювало виробників збільшувати вирощування свиней, а також

Рис. 2.3 Основні підвиди машинобудування, зміна, у % (р/р)

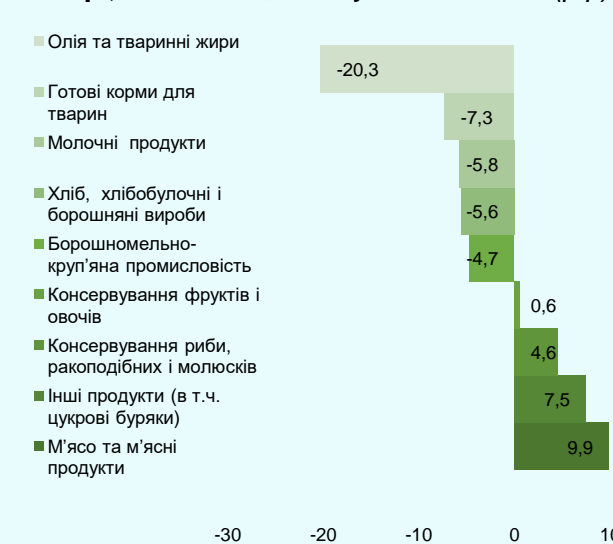
Джерело. Держстат

Рис.2.4 Основні підвиди виробництва харчових продуктів, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

Рис.2.5 Індекси основних підвидів виробництва харчових продуктів у 2020р., зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

виявлення спалахів пташиного грипу в окремих регіонах (у Миколаївській і Київській обл.) спонукало до скорочення поголів'я птиці, що позначилося на збільшенні надходження птиці на переробні підприємства;

виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування («мінус» 8,2% відповідно) внаслідок зменшення попиту в умовах інвестиційної паузи та посилення карантинних обмежень;

металургія («мінус» 3,9% відповідно) через високу конкуренцію та протекціонізм у традиційних для української металургії країнах-експортерів на тлі дії карантинних обмежень та незважаючи на продовження покращення зовнішньої кон'юнктури (за даними Світового банку у січні 2020р. (р/р) середні ціни на базові метали зросли на 23,9%).

Поряд з цим, на внутрішньому ринку чорних металів негативний вплив на виробничу діяльність справляє інвестиційна пауза в окремих підвидах будівництва - споживачів металургійної продукції (у січні 2020р. (р/р) *індекс будівельної продукції у житловому будівництві зменшився на 10,4%, у нежитловому – на 7,9% відповідно*).

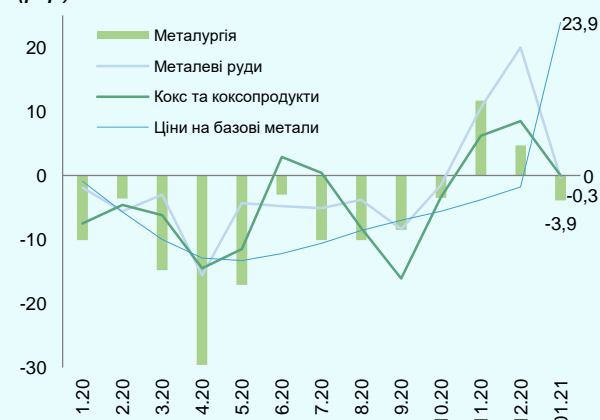
Довідково За даними Worldsteel у січні 2020р. в Україні виробництво сталі зменшилось – на 0,2% (у світовому рейтингу виробників сталі Україна посіла 12 місце серед 62 країн виробників), водночас виробництво чавуну збільшилось – на 5,2% (у світовому рейтингу виробників чавуну Україна обіймає 10-ту позицію серед 38 країн-виробників).

Водночас, у січні тривало зростання у **виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів** («плюс» 21,4% у січні 2021р.) та у **виробництві хімічних речовин і хімічної продукції** («плюс» 10,0% відповідно) у відповідь на збільшення внутрішнього попиту на продукцію даних галузей в умовах пандемії.

Падіння виробничих показників у **добувній промисловості** («мінус» 3,0% у січні 2020р.) через зменшення попиту на вугілля з боку ТЕЦ та ТЕС в умовах проведення ремонтних робіт та технічного переоснащення на окремих енергетичних об'єктах, а також високого рівня запасів природного газу у підземних сховищах. У свою чергу, стримували розвиток галузі виснаження наявних родовищ газу та нафти, вугільних шахт.

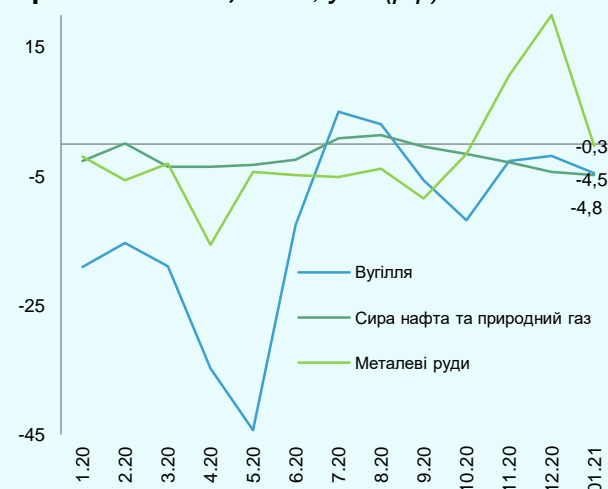
Довідково. У січні 2021р. ціни на базові метали та залізну руду зростали високими темпами враховуючи збільшення попиту через поживлення промислового виробництва у світі, у т. ч. автомобілебудування, а також реалізація державних проєктів (у т.ч. інвестиційних), які запроваджені з метою підтримки економіки різними країнами. Так, ціна на базові метали у січні (р/р) зросли на 23,9% («плюс» 21,5% у грудні 2020 року), на залізну руду – у 1,78 раза («плюс» у 1,68 раза відповідно).

Рис.2.6 Середні світові ціни на базові метали (дані Світового банку) та металургійне виробництво, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат, Світовий банк

Рис.2.7 Основні підвиди добувної промисловості, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

Рис.2.8 Добування кам'яного вугілля, виробництво та споживання електроенергії, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат, Міненерго

У постачанні електроенергії, газу та пари («плюс» 3,2% відповідно) виробництво збільшилось за рахунок зростання попиту на електроенергію на тлі більш низької середньомісячної температури ніж торік (у січні 2021 р. – «мінус» 4,5° порівняно з «плюс» 0,8 у січні 2020р.).

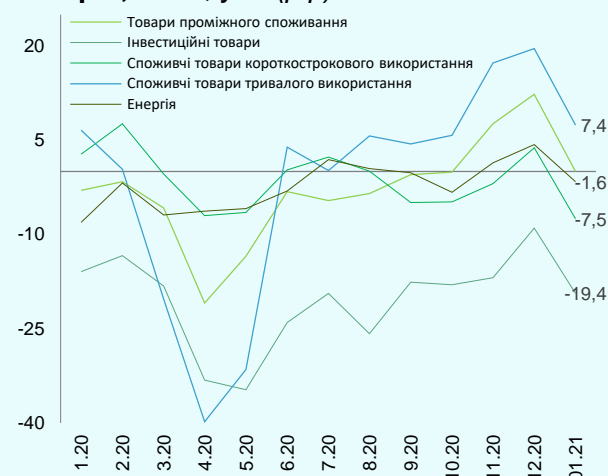
Довідково. У розрізі видів електростанцій у січні 2021р. частка теплових електростанцій (ТЕЦ, ТЕС) становила 41,3% (виробництво збільшилось на 12,0% у січні 2021р.), гідроелектростанцій - 5,1% («плюс» 12,6% відповідно), вітрових – 2,3% («плюс» 32,1% відповідно), атомних – 50,8% (виробництво зменшилось на 8,4%) та сонячних – 0,5% («мінус» 31,4% відповідно).

У розрізі основних промислових груп товарів найбільш негативна динаміка продовжувала спостерігатися у виробництві **інвестиційних товарів** - падіння на 19,4% (внесок «мінус» 1,8 в.п.). Водночас, виробництво **товарів проміжного споживання** залишилось на рівні січня 2020р. (внесок 0 в.п.), **виробництво споживчих товарів короткострокового використання** зменшилось – на 7,5% (внесок «мінус» 2,3 в.п.), **товарів групи енергія** – на 1,6% (внесок «мінус» 0,2 в.п.). Разом з тим спостерігалось зростання виробництва у групі **споживчих товарів тривалого використання** – на 7,4% (внесок 0,1 в.п.).

Регіональний розріз

За підсумком січня 2021р. зростання спостерігалось в 3 регіонах - найбільше у Луганська обл. (на 15,0% у 2020р.), Вінницька обл. (на 6,2% відповідно) та Донецька та обл. (на 5,7% відповідно) за рахунок низької статистичної бази порівняння минулого року. Найбільше скорочення – у Кіровоградська обл. (на 37,8% у січні 2021р.), Херсонський обл. (на 23,3% відповідно) та Миколаївській обл. (на 23,3% відповідно).

Рис.2.9 Індеси промислової продукції за основними промисловими групами товарів, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

Рис.2.10 Регіональний аспект розвитку промисловості у січні 2020р., зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

3. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

ГОЛОВНЕ

У січні 2021р. діяльність с/г виробництва формувалася під впливом продовження дії негативних чинників попередніх періодів, а також ряду нових, які додалися на тлі пристосування виробничої діяльності до нових умов як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

Вплив пандемічного фактору створив умови для трансформації світової торгівлі продукції тваринництва через зміну попиту та пропозиції, що призвело до зростання рівня конкуренції на зовнішньому ринку для вітчизняних виробників. Додатковим чинником стало обмеження експорту продукції птахівництва з України через спалахи пташиного грипу наприкінці 2020р.

Зважаючи на сезонний характер виробництва рослинницької продукції, з січня по травень валова продукція с/г формується виключно за рахунок виробництва продукції тваринництва.

Відтак, у січні 2021р. виробництво с/г продукції скоротилося на 5,7% («мінус» 0,7% у січні 2020р.).

Ключові показники	Річна зміна (тваринництво), %	Місячна зміна, %			Внесок, в.п.
	2020	Січень 2019	Січень 2020	Січень 2021	Січень 2021
Сільське господарство	-2,6	2,7	-0,7	-5,7	-
Підприємства	-0,9	6,7	0,7	-6,7	-3,6
Господарства населення	-4,5	-1,9	-2,6	-4,3	-2,1

Джерело: Держстат, розрахунки Мінекономіки

У січні 2021 року, на відміну від попередніх періодів, найбільший негативний внесок у падіння с/г мали **(А) обсяги вирощування с/г тварин** (у живій масі) у підприємствах, що зменшилися на 5,3% («мінус» 0,4% у січні 2020р.) й сформували майже половину падіння с/г виробництва, та **(В) виробництво яєць**, яке скоротилось на 16,3% («плюс» 7,4% у січні 2020р.) і сформувало більше третини падіння. Значне скорочення у даних підвидах виробництва у більшій мірі обумовлено складнощами у діяльності підприємств птахівництва. У свою чергу, **виробництво молока**, традиційно, демонструвало падіння – на 2,3% («мінус» 2,5% у січні 2020р.).

Довідково. Станом на 01.02.2021. поголів'я ВРХ скоротилося на 5,8% («мінус» 7% станом на 01.02.2020), птиці – на 9% («плюс» 1,9% відповідно), а свиней – зросло на 3,2% («мінус» 5,2% відповідно). У січні 2021р. (р/р) обсяги реалізації на забій с/г тварин (у живій масі) зменшилися на 2,9% (ріст на 4,5% у січні 2020р.).

Фактори, які впливали на діяльність були:

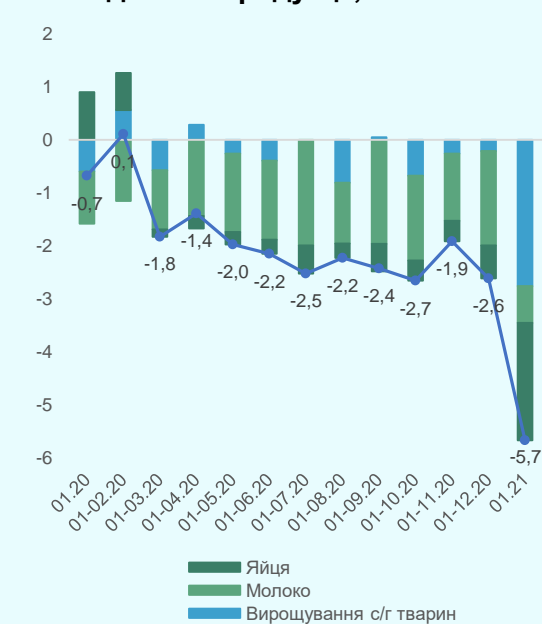
значне зростання витратності виробництва на тлі подорожчання кормової бази в умовах неврожаю 2020р. та енергоресурсів, а також невизначеність стосовно

Рис.3.1 Індекс с/г продукції, зміна, %

Джерело. Держстат

Рис.3.2 Внески основної продукції в індекс с/г продукції, в.п

Джерело. Держстат, розрахунок Мінекономіки

продовження карантинних обмежень, що тривали у січні та стримували попит на продукцію на внутрішньому ринку;

Довідково. За даними Держстату у січні 2021р. (р/р) середні ціни реалізації зернових культур зросли у 1,6 рази («мінус» 11,3% у січні 2020р.). У січні 2021р. (р/р) сукупний індекс витрат на виробництво продукції тваринництва зріс на 37,8% («мінус» 7% у січні 2020р.).

запровадження обмежень у окремих країнах-торгових партнерах щодо експорту продукції птахівництва через спалахи пташиного грипу в окремих регіонах (у Миколаївській і Київській обл.), що позначилося на скороченні поголів'я птиці;

Довідково. За даними голови Держпродспоживслужби Саудівська Аравія, Молдова, Ізраїль закупляє продукцію птахівничої галузі із обмеженнями, які стосуються 10-км зони навколо спалаху. ОАЕ - із обмеженнями, які стосуються радіусу 25 км від спалаху. Гонконг, Білорусь, Казахстан обмежили експорт з уражених регіонів. Однак, країни ЄС, Сінгапур, Марокко, Туніс, Японія обмежили експорт з території всієї країни.

застосування на ринку продукції птахівництва до окремих виробників антимонопольних інструментів через порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що призвело до припинення роботи окремих птахофабрик;

низький попит на зовнішніх ринках на продукцію птахівництва через надлишок виробництва в країнах ЄС, що відповідно обумовлює просідання світових цін на м'ясну продукцію. Виключенням стало свинарство, яке на тлі зменшення випадків АЧС нарощувало обсяги виробництва.

Довідково. За даними ФАО індекс цін на світових ринках на м'ясну продукцію у січні 2021р. становив 96 п. порівняно з 103,6 п. у січні 2020р. За даними ДМС у січні 2021р. експорт м'яса птиці (гр.207) у фізичному вимірі зменшився на 22,1% («плюс» 27,8% у січні 2020 р.), експорт м'яса свиней (гр. 203) у фізичному вимірі збільшився у 1,8 рази («плюс» 20,2% відповідно). За даними Держпродспоживслужби станом на 25.02.2021 було зафіксовано 2 випадки АЧС (6 випадків на відповідну дату 2020р.).

високий рівень конкуренції на внутрішньому ринку молочної продукції, виробництво якої у переважній більшості країн субсидіюється на досить високому рівні;

Довідково. За даними ДМС у січні 2021р. (р/р) імпорт молочної продукції (гр.401-404) зріс на 20,3% («плюс» 2,1 рази у січні 2020р.)

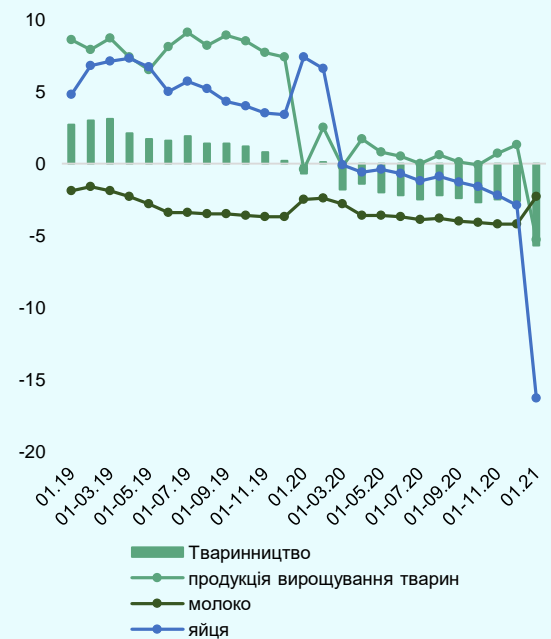
низькі закупівельні ціни на молоко у господарств населення зважаючи на значну частку (57,2%) їх у загальному виробництві.

Довідково. За даними Держстату за 11 міс. 2020р. закупівельні ціни на молоко у господарств населення порівняно з підприємствами нижчі на 28,1%.

Регіональний розріз

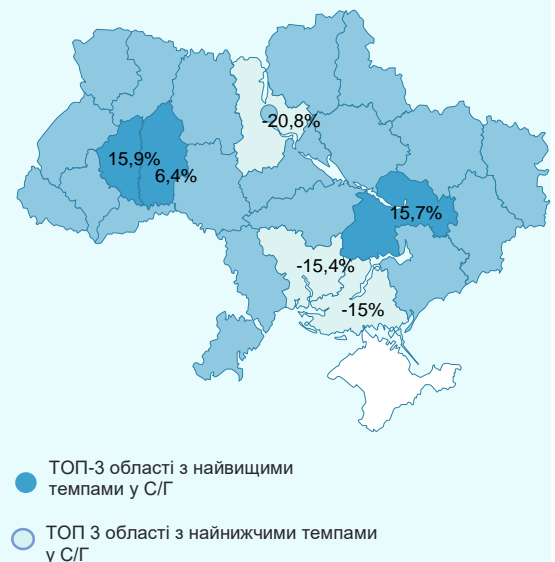
У січні 2021р. зростання спостерігалось в 6 регіонах - найбільше у Тернопільській обл. (на 15,9% у січні 2021р.), Дніпропетровській обл. (на 15,7% відповідно) та Хмельницькій обл. (на 6,4% відповідно). Найбільше скорочення – у Київській обл. (на 20,8% у січні 2021р.), Миколаївській обл. (на 15,4% відповідно) та Херсонській обл. (на 15% відповідно), що обумовлено зменшенням обсягів виробництва всіх видів продукції, у т. ч. вагомих вплив мала негативна ситуація у птахівництві.

Рис.3.3 Індекс тваринницької продукції, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

Рис.3.4 Регіональний аспект розвитку сільського господарства у 2020р., зміна, % до попереднього року

Джерело. Держстат

4. БУДІВНИЦТВО

ГОЛОВНЕ

У січні 2021р. діяльність будівельної галузі функціонувала під впливом несприятливих для виконання окремих робіт погодних умов та обмеженої інвестиційної активності як з боку держави, так і з боку підприємств через запровадження січневого локдауну, який спричинив затухання виробничої діяльності у більшості сфер. Відповідно, зниження попиту на послуги будівництва спричинило негативну динаміку всіх основних його підвидів.

Як результат, у січні 2021р., індекс будівельної продукції скоротився на 12,9% («плюс» 4,6% у січні 2020р.). Скорегований індекс на ефект календарних днів скоротився на 11,2%.

Довідково. За даними Держстату у січні 2021р. частка нового будівництва складала 43,1%, ремонту (капітального та поточного) – 27,6% та реконструкції та технічного переоснащення – 29,3%.

Ключові показники	Місячна зміна, %			Внесок, в.п.
	Січень 2019	Січень 2020	Січень 2021	Січень 2021
Будівництво	15,0	4,6	-12,9	-
Будівлі	3,2	10,2	-9,0	-5,2
житлові	-9,4	5,8	-10,4	-2,8
нежитлові	25,1	14,1	-7,9	-2,4
Інженерні споруди	40,7	-1,9	-17,9	-7,7

Джерело: Держстат, розрахунки Мінекономіки

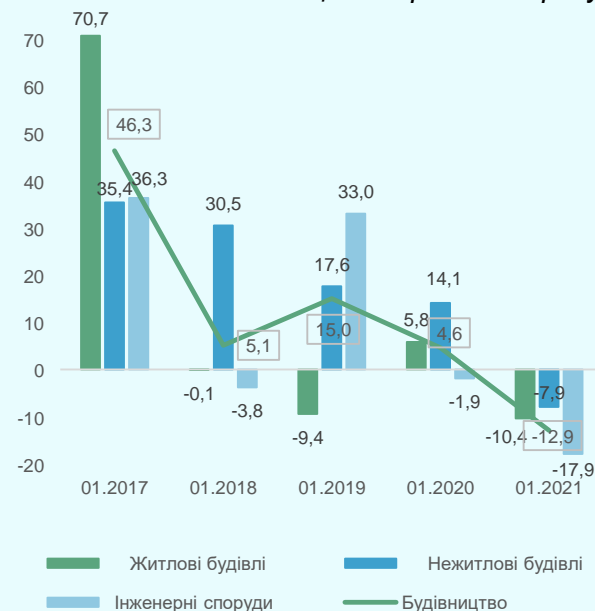
Ключові фактори, що впливали на динаміку будівництва:

несприятливі для проведення будівельних робіт погодні умови (зокрема, значне зниження температури та рясні опади снігу) які, враховуючи особливості технологічних процесів будівництва, не дозволяли здійснювати ряд будівельних робіт (обсяги будівництва інженерних споруд – скоротилися на 17,9% у січні 2021р. («мінус» 1,9% у січні 2020р.));

інвестиційна пауза у більшості підприємств реального сектору в умовах скорочення їх фінансових результатів на тлі запровадження січневого локдауну (будівництво нежитлових будівель скоротилося на 7,9% («плюс» 14,1% у січні 2020р.);

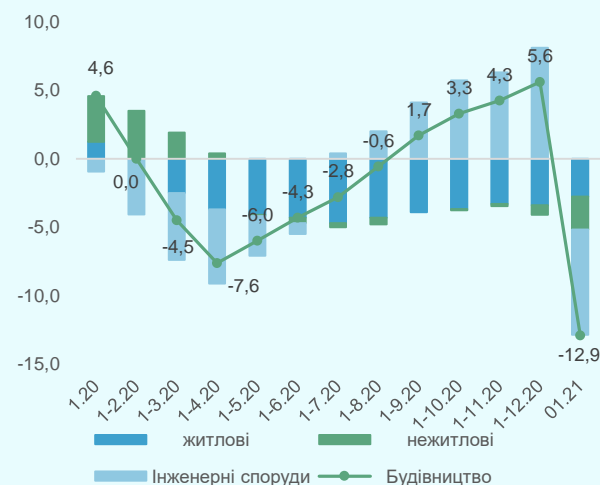
Довідково. За даними Держстату у січні 2021р. (р/р) обсяги виробництва промислової продукції скоротилися на 4%,

Рис.4.1 Індекс будівельної продукції за видами у січні місяці, зміна, % до відповідного місяця попереднього року

Джерело: Держстат

Рис.4.2 Внески підвидів будівництва в індекс будівельної продукції, в.п

Джерело: Держстат, розрахунок Мінекономіки

сільськогосподарської продукції на 5,7%, пасажирообіг підприємств транспорту – на 52,1%.

Поряд з тим, у 2020р. (п/п) обсяг освоєних капітальних інвестицій зменшився на 38,2%, у т. ч. ВЕД «Промисловість» - на 43,6%, ВЕД «Сільське, лісове та рибне господарство» - на 45,3%, ВЕД «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» - на 43,2%.

зниження попиту на житлову нерухомість, зокрема, на початкових стадіях будівництва на тлі періодичного посилення карантинних обмежень, які порушують впевненість у стабільності доходів домогосподарств (обсяги житлового будівництва скоротилися на 10,4% у січні 2021р. («плюс» 5,8% у січні 2020р.));

низький рівень державних інвестицій в умовах січневого локдауну, коли було переглянута пріоритетність напрямків фінансування на користь поточних видатків (соціальне забезпечення, оплату праці, обслуговування боргових зобов'язань, тощо).

Довідково. За даними Держказначейства у січні 2021р. капітальні видатки зведеного бюджету менші на 52,4% порівняно з січнем 2020р.

Прийняття в експлуатацію будівель

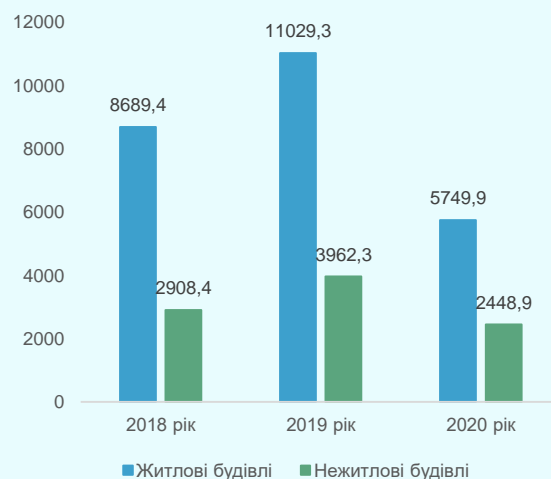
За підсумком 2020р. площа прийнятих в експлуатацію житлових будівель скоротилася на 47,9% («плюс» 26,9% у 2019р.) через карантинні обмеження, що ускладнювали взаємодію органів влади із забудовниками та реформування у сфері містобудування (реорганізація ДАБІ), що призвело до тимчасової невизначеності механізму отримання дозвільної документації та зниження попиту на житлову нерухомість.

Площа прийнятих в експлуатацію нежитлових будівель зменшилась на 38,2% («плюс» 36,2% у 2019р.), в першу чергу, на тлі зниження попиту з боку підприємств реального сектору в умовах скорочення їх фінансових результатів.

Регіональний розріз

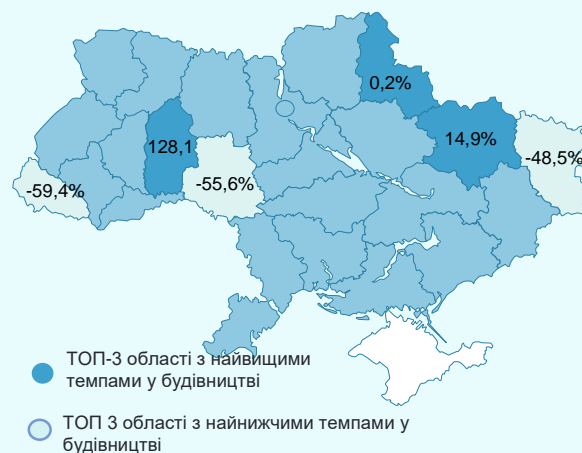
У січні 2021р. зростання спостерігалось лише в 3 регіонах - у Хмельницькій обл. (у 2,3 рази), Харківській обл. (на 14,9% відповідно) та Сумській обл. (на 0,2% відповідно). Значне зростання у Хмельницькій обл. пов'язано, в першу чергу з будівництвом інженерних споруд (інфраструктурні та промислові об'єкти та ін.). Найбільше скорочення – у Закарпатській обл. (на 59,4% у січні 2021р.), Вінницькій обл. (на 55,6% відповідно) та Луганській обл. (на 48,5% відповідно).

Рис.4.3 Загальна площа прийнятих в експлуатацію будівель, тис. м²

Джерело. Держстат

Рис.4.4 Регіональний аспект розвитку будівництва у січні 2021р., зміна, % до попереднього року

Джерело. Держстат

5. ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

ГОЛОВНЕ

У січні 2021 року внутрішня торгівля була єдиним ВЕД серед тих, які формують динаміку ЗІВ, яка попри часткові обмеження діяльності на тлі локдауну продемонструвала зростання.

Так, за оцінками Мінекономіки зростання обсягів випуску внутрішньої торгівлі становило 0,9% (2,7% у січні 2020р.).

Основний внесок у розвиток галузі продовжував забезпечувати роздрібний сегмент ринку (1,3 в.п.) зі зростанням - на 3,5% (р/р) з урахуванням зростання споживчого попиту в умовах підтримки купівельної спроможності населення (у т.ч. зростання мінімальної заробітної плати та дії ряду преференцій і матеріальної допомоги для населення та бізнесу з боку держави) та певної пристосованості галузі до ведення діяльності в умовах періодичних заборон та обмежень.

Водночас, оптовий сегмент ринку, на динаміку якого, певним чином, впливало затухання економічної активності підприємств реального сектору, які є основними користувачами послуг галузі (зокрема, будівельні компанії та окремі промислові й агро-виробники) у січні продемонструвала незначне падіння на 0,6% (на 2,0 у січні 2020р.), з внеском до загального обсягу – «мінус» 0,4 в.п..

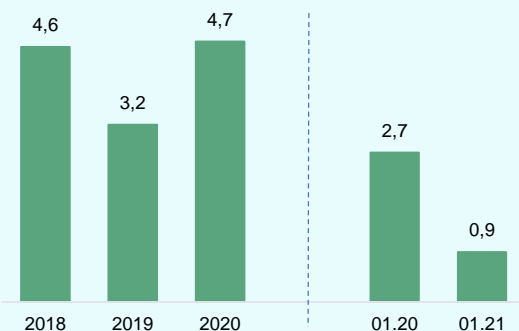
Ключові фактори, що позитивно впливали на динаміку внутрішньої торгівлі:

стимулювання споживчого попиту населення в умовах підвищення рівня оплати праці (підвищення мінімальної з/п: з 01.01.2021 до 6000 грн (проти 5000 грн станом на 01.09.2020) та соціального забезпечення пенсіонерів (з 01.01.2021 – збільшення найменших пенсій до 2400 грн за віком (у т.ч. для осіб, яким виповнилося 65р. та є повний страховий стаж). У 2021р. уряд продовжує виплату щомісячних компенсацій у розмірі до 500 грн пенсіонерам старше 80р. та мінімальної пенсійної виплати 2 600 грн за наявності у них страхового стажу 20-25р. і більше).

Довідково. У січні 2021р. (р/р) відбулось збільшення номінальної середньомісячної заробітної плати на 15% до 12337 грн. (у січні 2020р. на 16,3% до 10727 грн.), реальної – на 8,3% (на 12,5% у січні 2020р.).

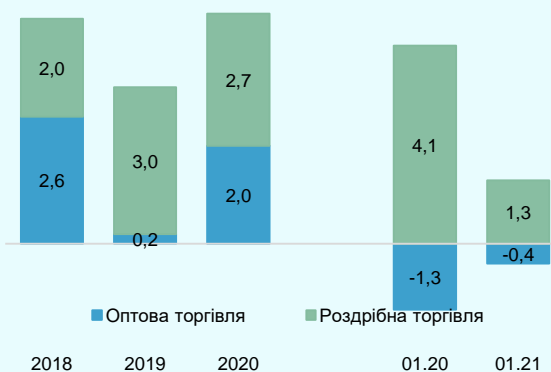
збільшення обсягів отриманих з-за кордону переказів фізичних осіб у іноземній валюті (за даними НБУ у січні 2021р. зростання на 7,1% проти 2,6% у січні 2020р. (р/р)).

Рис.5.1 Випуск ВЕД «Торгівля», зміна (п/п) до відповідного періоду попереднього року, %

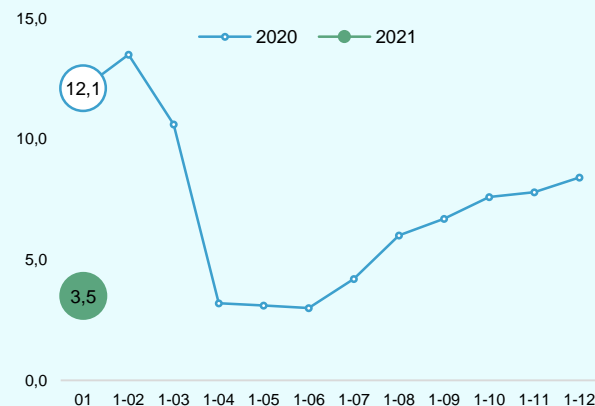
Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис. 5.2 Внесок оптової та роздрібно торгівлі у загальний обсяг випуску ВЕД «Торгівля», відсоткових пунктів

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис.5.3 Оборот роздрібно торгівлі, зміна (п/п) до відповідного періоду попереднього року, %

Джерело. Держстат

Ключові фактори, що стримували динаміку внутрішньої торгівлі:

зниження активності населення в частині не першочергових витрат (зокрема, відвідування торгових та розважальних центрів та, певною мірою, придбання товарів і послуг не першої необхідності) **в умовах пожорсткішання карантинних обмежень під час січневого локдауна** (за даними дослідницької агенції *Info Sapiens* індекс споживчих настроїв у січні 2021р. склав 60,7 п., що на 5,2 п. нижче, ніж у грудні 2020р., досягнувши мінімального значення за період з квітня 2019р.);

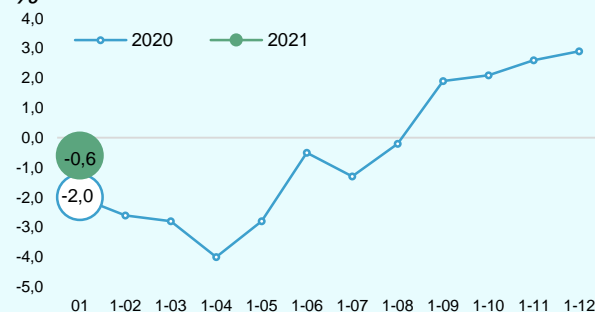
скорочення споживчого кредитування (станом на кінець січня 2021р. порівняно з аналогічною датою 2020р. обсяг споживчих кредитів зменшився на 2,9%);

зниження попиту на послуги оптової торгівлі з боку промислових виробників в умовах скорочення пропозиції товарів (зокрема, виробників інвестиційних товарів, споживчих товарів короткострокового використання та товарів групи «Енергія») та будівельної галузі на тлі несприятливих погодних умов для проведення будівельних робіт.

Регіональний розріз.

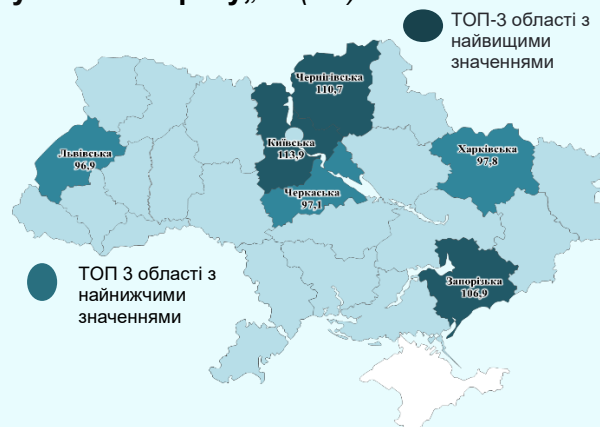
З початку 2021р. динаміка роздрібного сегменту ринку була різноспрямованою. Якщо у 10 областях показник перевищив значення по Україні в цілому, то у 8 регіонах (Волинська, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Рівненська, Харківська, Хмельницька та Черкаська обл.) відбулося падіння обороту роздрібної торгівлі, що частково обумовлено рівнем захворюваності та відповідно мобільності населення в регіонах.

Рис.5.4 Оптовий товарооборот, зміна (п/п) до відповідного періоду попереднього року, %

Джерело. Держстат

Рис. 5.5 Регіональний аспект динаміки підприємств обороту роздрібної торгівлі у січні 2021 року, % (п/п)

Джерело. Держстат

6. ТРАНСПОРТ, СКЛАДСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, ПОШТОВА ТА КУР'ЄРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

ГОЛОВНЕ

З початку 2021 року сфера транспорту в умовах чергового локдауну продовжує демонструвати негативні результати, що обумовлено, в більшій мірі, суттєвим падінням у пасажирському транспорті через накопичені у минулому році проблеми та часткове обмеження діяльності у січні.

Так, у січні 2021р. падіння обсягів випуску у сфері транспорту² становило 6,7% (падіння на 4,0% у січні 2020р.) враховуючи суттєве скорочення обсягів пасажирообігу на 52,1% (зростання на 0,3% у січні 2020р.) зважаючи на сповільнення економічної активності в середині країни та продовження зовнішніх обмежень на пасажирські авіа- перевезення на більшості міжнародних напрямках через посилені протиепідеміологічні заходи безпеки у більшості країнах світу та незначне падіння обсягів вантажообігу на 0,7% (падіння на 19,9% у січні 2020р.), яке зумовлено лише тим, що формування позитивного внеску у трубопровідному транспорті, який у структурі вантажообігу складає понад 24%, майже повністю компенсувало падіння в інших підвидах.

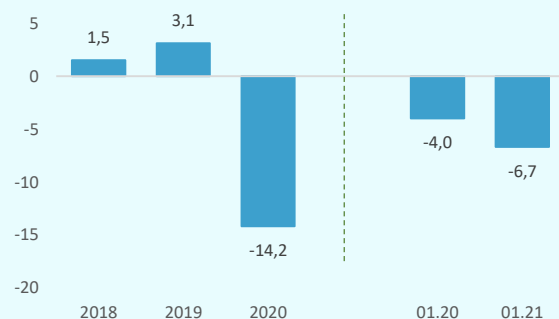
Основними чинниками формування динаміки транспортної сфери у січні 2021р. були:
у пасажирському транспорті:

Показник	Зміна, %		Структура, %	
	01.2020	01.2021	01.2020	01.2021
Пасажирообіг	0,3	-52,1	100	100
залізничний	-5,5	-50,7	24,2	24,9
автомобільний	-1,9	-49,4	35,2	37,2
водний	6,4	-37,0	0,0001	0,0002
авіаційний	8,8	-61,8	25,7	20,5
міський	1,9	-43,7	14,9	17,4

авіаційному – суттєве падіння пасажирообігу – на 61,8% (зростання на 8,8% у січні 2020р. (р/р)) спровоковано продовженням безпрецедентних обмежень у більшості країн світу з метою стримання поширення захворюваності; Довідково. За даними Державної авіаційної служби України (ДАСУ) у січні 2021р. пасажиропотік через вітчизняні аеропорти скоротився на 69,9%, а обсяги пасажирських перевезень українських авіакомпаній зменшилися порівняно з січнем 2020р. на 65,4%. <https://bit.ly/3uU4SdV>

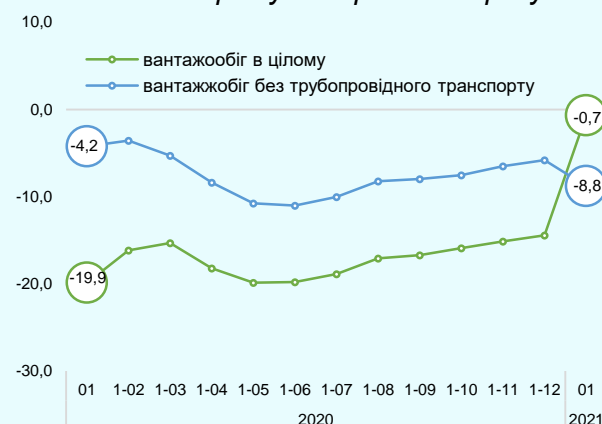
За даними МА «Бориспіль» у січні (р/р) 2021р. пасажиропотік скоротився на 68,2% (р/р) або на 716 тис. пасажирів, до 333,8 тис. пасажирів, який через неgodу був змушений затримувати або скасовувати рейси. Кількість рейсів за вказаний період скоротилося на 54,6%.

Рис.6.1 Випуск ВЕД «Транспорт», зміна (п/п) до відповідного періоду попереднього року, %

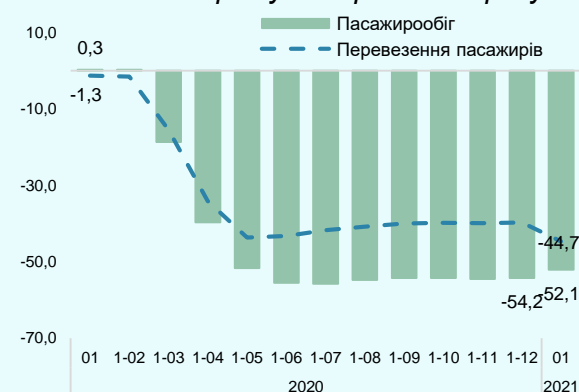
Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис. 6.2 Вантажообіг в цілому та без трубопровідного транспорту, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

Рис. 6.3 Пасажирообіг / перевезення пасажирів, зміна, кумулятивно, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

залізничному – зменшення на 50,7% (скорочення на 5,5% у січні 2020р.) обумовлено сповільненням економічної активності та мобільності населення в країні на тлі січневого локдауну та надомного/дистанційного навчання у ВУЗах;

Довідково. За даними АТ «Укрзалізниця» цього року на новорічні свята (31.12.20 - 03.01.21) перевезено 196,1 тис пасажирів, в той час як в минулому році під час новорічно-різдвяних свят перевезено понад 3,3 млн осіб.

автомобільному – зменшення на 49,4% (скорочення на 1,9% відповідно) в умовах низької активності населення, дистанційного/надомного режиму роботи/навчання та ускладнення руху через складні погодні умови (рясні снігопади у більшості регіонах країни) (у січні 2021р. (р/р) ціни на палива та мастила зменшилися на 4,7% (скорочення на 6,1% у січні 2020р.)).

у вантажному транспорті:

Показник	Зміна, %		Структура, %	
	01.2020	01.2021	01.2020	01.2021
Вантажообіг	-19,9	-0,7	100	100
залізничний	-5,6	-8,1	66,9	62,0
автомобільний	2,9	-14,0	14,9	12,9
водний	-5,2	13,0	0,8	0,9
авіаційний	-46,8	88,7	0,06	0,11
трубопровідний	-55,0	38,1	17,3	24,1

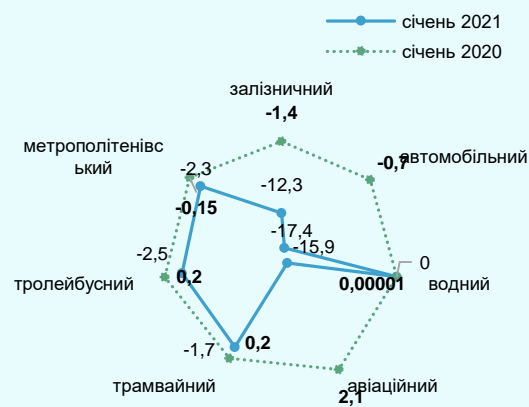
трубопровідному – зростання вантажообігу на 38,1% (падіння на 55,0% у січні 2020р. (р/р)) навіть з урахуванням умов угоди між Нафтогазом та Газпромом (чергове зниження обсягів транзиту через українську ГТС у 2021 році). Таке зростання у галузі обумовлено підвищеним попитом на блакитне паливо у країнах ЄС цього опалювального сезону в зв'язку з погіршенням погодних умов та значного зниження наповненості їх підземних газових сховищ;

Довідково. Відповідно до даних системи AGSI+ Асоціації європейських операторів підземних газових сховищ (GSE) рівень наповнення ПГС країн ЄС-28 станом на 31.01.2021 становив понад 51% проти 71% станом на аналогічну дату минулого року.

За даними ТОВ "Оператор ГТС України" з України до Європи протранспортовано 3,86 млрд м³ газу, що у 1,51р. більше порівняно з січнем 2020р. У січні 2021р. Газпром запросив додаткові потужності для доставки природного газу європейським споживачам - 41,2 млн м³ на добу.

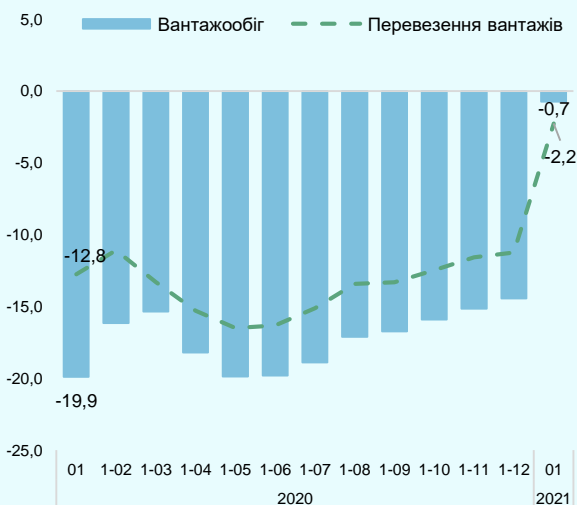
авіаційному – зростання у 1,89 раза на тлі низької бази порівняння минулого року (падіння на 46,8% у січні 2020р.) та за рахунок часткової переорієнтації вітчизняних авіаперевізників на вантажні перевезення в умовах підвищеного попиту на послуги авіації в період пандемії з боку як вітчизняних замовників, так і іноземних держав для

Рис. 6.4 Внесок основних видів пасажирського транспорту у загальний обсяг пасажирообігу, відсоткових пунктів

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис. 6.5 Вантажообіг/перевезення вантажів, зміна, кумулятивно, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

швидкої доставки критично необхідних медичних матеріалів, вакцин та обладнання.

Довідково. Авіакомпанія МАУ щодня виконує регулярні і чартерні вантажні рейси на пасажирських літаках, перевозячи гуманітарні та комерційні вантажі в/з України, Китаю, Ізраїлю, США, Канади та країн ЄС. Географія вантажних рейсів постійно розширюється.

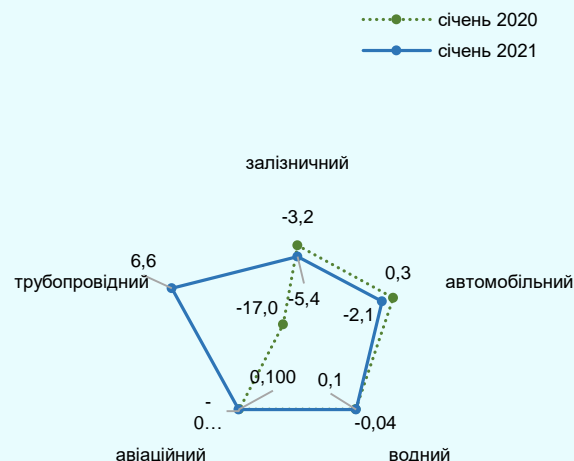
Авіакомпанія WINDROSE airlines разом з АТ «Укрпошта» починаючи з листопада 2020р. і до нині нарощує обсяги перевезень вантажів за різними міжнародними напрямками.

автомобільному - зменшення на 14,0% (зростання на 2,9% у січні 2020р. (р/р)) на тлі млявої ділової активності більшості підприємств реального сектору (зокрема, виробників інвестиційних та споживчих товарів), а також зменшення попиту з боку с/г виробників та будівельної галузі;

залізничному – зменшення на 8,1 (скорочення на 5,6% у січні 2020р. (р/р)) в умовах зниження попиту з боку основних користувачів на послуги галузі (промислового виробництва).

Довідково. За даними Держстату у січні 2020р. залізницею перевезено традиційно основних ТОП 5 вантажів, які складають 80,1% усіх перевезених вантажів. Так, руда залізна і марганцева – 29,4% у загальному обсязі відправлених залізницею вантажів, кам'яне вугілля – 19,0%, будівельні матеріали – 11,3%, зерно і продукти перемелу – 10,4% та інші вантажі – 10,0% відповідно.

Рис. 6.6 Внесок основних видів вантажного транспорту у загальний обсяг вантажообігу, відсоткових пунктів

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

ДОДАТКИ

Показники розвитку окремих секторів економіки

Показники	Період	2015	2016	2017	2018	2019	2020	01.-20	01.21
Промисловість		-12,3	4,0	1,1	3,0	-0,5	-4,5	-4,9	-4,0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів		-10,2	1,1	-3,5	3,4	-1,6	-3,0	-4,4	-3,0
Переробна промисловість		-13,1	5,6	5,2	2,9	0,9	-5,9	0,3	-6,5
В-во харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів		-10,9	7,4	6,3	-1,3	3,3	-0,8	8,8	-8,4
Текстильне в-во, в-во одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів		-3,5	7,9	9,7	-3,4	-7,5	-6,1	0,6	-15,2
Виготовлення виробів з деревини, в-во паперу та поліграфічна діяльність		-22,6	-1,3	8,8	2,2	-5,2	-2,9	5,5	-6,5
В-во коксу та продуктів нафтоперероблення		-17,3	6,8	-6,6	6,8	3,1	-2,0	2,2	-16,0
В-во хімічних речовин і хімічної продукції		-18,1	3,2	2,3	15,3	12,9	5,1	24,3	10,0
В-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів		-8,1	10,4	3,6	-5,0	3,7	3,0	-0,3	21,4
В-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції		-5,0	11,1	5,3	0,8	6,7	0,1	-1,2	-5,2
Металургійне в-во, в-во готових металевих виробів, крім машин і устаткування		-16,6	5,0	-2,6	0,8	-1,4	-8,7	-4,0	-3,9
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування		-14,8	1,8	11,7	12,4	-2,2	-17,6	-12,4	-9,8
В-во меблів, ін продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування		-17,0	6,2	11,9	10,4	3,0	-10,4	-0,6	-8,2
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря		-13,0	3,1	-6,0	3,0	-4,4	-0,9	-11,9	3,2
<i>Промисловість, у т. ч. за основними промисловими групами</i>									
Товари проміжного споживання		-11,7	4,4	-1,7	2,1	-0,9	-3,4	-3	0
Інвестиційні товари		-15,1	2,1	12,0	14,5	-1,0	-20,5	-15,9	-19,4
Споживчі товари короткострокового використання		-11,0	7,8	7,1	-1,1	1,9	-1,0	2,8	-7,5
Споживчі товари тривалого використання		-18,6	0,2	17,6	2,3	6,0	-1,9	6,6	7,4
Енергія		-12,4	1,9	-3,9	3,2	-2,0	-2,4	-8,1	-1,6
Індекс сільськогосподарської продукції		-4,8	6,3	-2,2	8,2	1,4	-11,5	-0,7	-5,7
Рослинництво		-5,2	9,1	-2,9	10,2	1,8	-13,9	-	-
Тваринництво		-3,6	-2,7	0,2	1,2	0,2	-2,6	-0,7	-5,7
Індекс будівельної продукції		-12,3	17,4	26,3	8,5	23,6	5,6	4,6	-12,9
житлові будівлі		-1,1	13,0	16,3	0,9	3,0	-18,5	5,8	-10,4
нежитлові будівлі		-14,2	17,4	26,1	5,7	27,4	-2,7	14,1	-7,9
інженерні споруди		-16,3	11,0	31,7	13,6	23,3	14,8	-1,9	-17,9
Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів		-13,1	4,6	3,9	4,6	3,1	4,7	2,7	0,9
оптова торгівля		-12,2	4,7	2,8	3,6	-0,5	2,9	-2,0	-0,6
роздрібна торгівля		-19,8	4,3	6,5	6,2	10,3	8,4	12,1	3,5
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність		-2,9	3,5	3,6	1,5	3,1	-14,2	-4,0	-6,7
Вантажообіг		-5,8	2,6	5,9	-3,3	2,1	-14,4	-19,9	-0,7
Пасажирообіг		-8,8	5,3	7,6	5,1	3,3	-54,2	0,3	-52,1

Джерело. Держстат. Розрахунки Мінекономіки.